

MINISTERSTWO
Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Sekretarz Stanu

Stanisław Szwed

DPR.III.0702.5.2016.ZR

Warszawa, 24 stycznia 2017 r.

KABINET MARSZAŁKA SENATU
wpłynęło dn. 27.01.2017 r.
nr. 413 podpis. mh

SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 30.01.2017 r.
nr. 518 podpis. mh

Pan

Stanisław Karczewski

Marszałek Senatu RP

Stanisław Szwed

w związku z oświadczeniem złożonym przez Senatora Krystiana Probiezra na 31 posiedzeniu Senatu RP w dniu 7 grudnia 2016 r., przekazanym przy piśmie z dnia 10 sierpnia br., znak: BPS/043-31-729/16, uprzejmie informuję, że w obecnym stanie prawnym górna granica kary grzywny za wykroczenia przeciwko prawom pracownika nakładanej przez inspektorów pracy w postępowaniu (trybie) mandatowym wynosi 2 tys. złotych. Przy czym, jeżeli ukarany co najmniej dwukrotnie za wykroczenie przeciwko prawom pracownika określone w Kodeksie pracy popełnia w ciągu dwóch lat od dnia ostatniego ukarania takie wykroczenie (tzw. recydywa), inspektor pracy może w ww. trybie nałożyć na sprawcę grzywnę w wysokości do 5 tys. zł (art. 96 § 1a pkt 1 i § 1b Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia).

Natomiast górna granica kary grzywny, którą może nałożyć sąd za wykroczenia przeciwko prawom pracownika określone w Kodeksie pracy, wynosi 30 tys. zł (art. 281 – Kodeksu pracy).

Jak wynika z informacji przedstawionej przez Głównego Inspektora Pracy w 2016 r. w związku z ujawnionymi wykroczeniami przeciwko prawom osób wykonujących pracę zarobkową inspektorzy pracy nałożyli 15,9 tys. kar grzywny w drodze mandatów karnych na łączną kwotę 19 mln zł (średnia wysokość grzywny wyniosła 1,2 tys. zł). Ponadto inspektorzy pracy skierowali do sądów ponad 3 tys. wniosków o ukaranie. Według stanu na dzień 16 stycznia br. sądy ukarały prawie 2,4 tys. osób, orzekając kary grzywny w łącznej

wysokości 5,8 mln zł (średnia wysokość grzywny wymierzonej przez sądy wyniosła 2,4 tys. zł).

Różnica w średniej wysokości kary grzywny nakładanej przez inspektorów pracy oraz przez sądy (tj. między kwotą 1,2 tys. zł, a kwotą 2,4 tys. zł) jest stosunkowo niewielka. Co więcej z danych Państwowej Inspekcji Pracy wynika również, że sądy bardzo rzadko orzekają kary grzywny w maksymalnej wysokości. Przykładowo w 2016 r. nie odnotowano takiego przypadku.

Zatem w sytuacji, w której sądy w swojej praktyce orzeczniczej prawie w ogóle nie korzystają z możliwości nakładania kar grzywny w obecnie przewidzianej w Kodeksie pracy maksymalnej ich wysokości trudno byłoby, w mojej ocenie, uznać za zasadne podniesienie górnej granicy kar grzywny za przewidziane w Kodeksie pracy wykroczenia przeciwko prawom pracowników.

Z drugiej jednak strony sytuacja, w której średnia wysokość kar grzywny za wykroczenia przeciwko prawom pracowników orzekanej w postępowaniach sądowych tak znacząco odbiega od, przewidzianej w Kodeksie pracy, maksymalnej ich wysokości może rodzić pewne wątpliwości co do skuteczności tego narzędzia w dyscyplinowaniu dużych i bardzo dużych (znajdujących się w dobrej kondycji finansowej) przedsiębiorstw do przestrzegania obowiązującego prawa. Jest to jednak nie tyle problem wysokości ustawowego zagrożenia karą, ile kwestia praktycznego stosowania przepisów prawa przez niezawisłe sądy.

Odnosnie do podniesionej w oświadczeniu kwestii zwiększenia nakładów finansowych na wynagrodzenia inspektorów Państwowej Inspekcji Pracy, właściwy do zajmowania stanowiska w tym zakresie, Minister Rozwoju i Finansów poinformował, że „zgodnie art. 139 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, Minister Finansów włącza (bez weryfikacji) do projektu ustawy budżetowej dochody i wydatki jednostek pozarządowych, w tym również Państwowej Inspekcji Pracy. Ewentualnych zmian zaplanowanych przez Głównego Inspektora Pracy wydatków dokonuje Parlament RP w trakcie prac nad projektem ustawy budżetowej.

Zatem w rządowych projektach ustaw budżetowych wydatki w części 12 – „Państwowa Inspekcja Pracy” planowane są w kwotach przedkładanych przez Głównego Inspektora Pracy, natomiast wszelkie zmiany wysokości tych wydatków następują w trakcie prac parlamentarnych.

Należy jednak zauważyć, że budżety Państwowej Inspekcji Pracy traktowane były priorytetowo i stanowiły wyjątki od ogólnie przyjętych zasad.

W ustawie z dnia 5 grudnia 2014 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją ustawy budżetowej, w art. 14 ust. 2 pkt 6 lit. e ujęte zostały dodatkowe środki na wynagrodzenia w wysokości 2,5 tys. zł.

W ustawie budżetowej na rok 2016 fundusz wynagrodzeń w jednostkach rządowych, co do zasady, wzrósł o 5%, natomiast w Państwowej Inspekcji o ponad 8 %, a na 2017 rok o ponad 10% (w jednostkach rządowych o 1,3%).”.

Mam nadzieję, że przedstawione powyżej informacje i wyjaśnienia uzna Pan Marszałek za satysfakcjonujące i wyczerpujące.

Z poważaniem
Sekretarz Stanu
Stanisław Szwed
Stanisław Szwed